

Sodišče: Višje sodišče v Ljubljani

Oddelek: Gospodarski oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSLJ:2015:CST.6.2015

Evidenčna številka: VSL0079057

Datum odločbe: 13.01.2015

Senat, sodnik posameznik: mag. Damjan Orož (preds.), Mateja Levstek (poroč.), Andreja Strmčnik Izak

Področje: STEČAJNO PRAVO

Institut: sklep o začetku stečajnega postopka - *insolventnost* - nedovoljene pritožbene novote - neizpodbojna domneva - dobiček - trajnejša nelikvidnost

Zveza: ZFPPIPP člen 14, 14/1, 14/4, 234, 234/4. ZPP člen 337, 337/1, 214, 214/2.

Jedro

Dolžnik je glede pogodb navajal le višino njune realizacije, kar pa ni podatek, ki bi kakorkoli prispeval k dokazovanju solventnosti. Gre namreč le za celoten prihodek (ki niti ni z ničemer dokazan), ne upošteva pa, da bi bil za odločitev pomemben le podatek o dobičku iz teh poslov, torej le razlika med prihodki in stroški.

Domneva po 4. odstavku 14. člena ZFPPIPP je neizpodbojna, kar zakon izrecno določa ("velja in nasproten dokaz ni dovoljen"). Neizpodbojne domneve pa družbenik v pritožbi in tudi dolžnik v ugovornem postopku sploh ne more izpodbiti, razen če bi dokazal, da je dolžnik za vse delavce izplačal vse pripadajoče davke in prispevke najkasneje na dan pred vložitvijo upnikovega predloga za začetek stečajnega postopka, česar pa ni storil.

Za obstoj *insolventnosti* zadostuje že zgolj izkaz trajnejše nelikvidnosti, čeprav bi morda obstajala dolgoročna plačilna sposobnost.

Izrek

Pritožbi se zavrneta in se sklep o začetku stečajnega postopka potrdi.

Obrazložitev

Sodišče prve stopnje je z izpodbijanim sklepom 1.) zavrnilo zahtevo za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka, 2.) začelo stečajni postopek nad dolžnikom, 3.) za upraviteljico imenovalo M. Š. in 4.) ugotovilo, v kakšni pravnoorganizacijski obliki upraviteljica opravlja naloge in

pristojnosti upravitelja.

Zoper sklep o začetku stečajnega postopka sta se družbenika pravočasno pritožila. Čeprav sta vložila vsak svojo pritožbo, sta ti vsebinsko enaki. Navajata, da predlagatelj nima procesne legitimacije, ker je dolžniku odobril odlog in obročno plačilo davčnega dolga. Dolžnik je ugovarjal, da ni insolventen in da upnikova terjatev ne obstaja, ugovoru pa je priložil ustrezne listinske dokaze. Dolžnik je uredil poslovanje tako, da dosega letni promet v višini 150.000,00 EUR, kar dolžniku zadostuje za poravnavanje vseh obveznosti, ki zapadajo v plačilo v daljšem časovnem obdobju, tako da ni trajneje nelikviden in s tem insolventen. Sodišče se do dolžnikovih trditev sploh ni opredelilo in je celo zavrnilo izvedbo vseh njegovih dokaznih predlogov. Upniku dolguje le 110.454,45 EUR, kar še ni zapadlo v plačilo, zato ne more zamujati. Iz rubežnega in cenilnega zapisnika z dne 1.7.2014 izhaja, da se je z upnikom dogovoril za odlog in obročno plačilo davčnega dolga, ki naj bi ga poravnal v treh obrokih. Ta zapisnik je priložil upnik že k predlogu. V skladu s tem dogovorom je 12.9.2014 plačal 75.000,00 EUR, enak znesek pa še 20.10.2014, zato njegov dolg ne znaša 185.454,45 EUR, ampak 110.454,45 EUR. Sodišče prve stopnje ni navedlo razlogov o odločilnih dejstvih, ki utemeljujejo (zmoten) zaključek, da dolžnik brez dvoma v daljšem obdobju ni sposoben poravnati vseh svojih obveznosti, ki so zapadle v tem obdobju. *Insolventnost* je utemeljilo le s seznamom izvršilnih naslovov, ni pa upoštevalo, da terjatve še niso zapadle v plačilo, in je napačno ugotovilo, da so najstarejše terjatve zapadle v plačilo 1.10.2010. S plačilom z dne 20.10.2014 so bile namreč poravnane davčne obveznosti dolžnika, ki so v izpisu odprtih postavk označene kot neplačane. Davčni dolg zapade v plačilo 31.12.2014, upnik pa je že 28.8.2014 vložil predlog za začetek stečajnega postopka. Obveznosti do upnika predstavljajo le 10,81 % zneska dolžnikovih obveznosti do virov sredstev, ki izhajajo iz zadnjega javno objavljenega letnega poročila za leto 2013. Upnik tako ni uspel izkazati domnevne baze. Domnevo iz 3. alineje 1. točke 2. odstavka 14. člena ZFPPIPP lahko dolžnik izpodbije, če dokaže, da ni trajneje nelikviden. Z novo sklenjenimi pogodbami je bistveno povečal prihodke od prodaje. V obdobju od 1.1.2014 do 30.9.2014 je povprečno znašal presežek prihodkov nad odhodki 1.024,88 EUR, v tem obdobju je ustvaril 9.224,00 EUR dobička iz poslovanja, torej dohodki od prodaje v daljšem časovnem obdobju zadostujejo za poravnavo vseh obveznosti, ki so v tem obdobju zapadle v plačilo. V letu 2013 je dolžnik ustvaril 262,00 EUR čistega dobička. Upniku je predložil tudi vse potrebne REK obračune, ki jih je dolžen oddati, ko so prejemki iz delovnega razmerja izplačani delavcu, od oktobra 2011 pa nobenemu delavcu ni izplačeval plač ali drugih prejemkov iz delovnega razmerja. Vsi zaposleni, ki so hkrati njegovi družbeniki, so se odpovedali vsem premoženjskim pravicam iz naslova delovnega razmerja pri dolžniku. Zato tudi ne bo nastala obveznost plačila davkov in prispevkov. Dolžnik tudi ni dolgoročno plačilno nesposoben, ker je vrednost njegovega premoženja večja od vsote njegovih obveznosti, v tekočem letu pa dosega tudi pozitiven poslovni rezultat.

Upnik je na pritožbi odgovoril, da dolžniku nikoli ni bil odobren odlog plačila ali obročno plačilo davčnega dolga. Za kaj takega je potrebna vloga davčnega zavezanca, upnik pa take vloge nima evidentirane. V rubežnem in cenilnem zapisniku je bil dolžnik pozvan k takojšnji poravnavi davčnega dolga, navedeno je, da dolžniku niso dovoljeni obroki ali odlog plačila in da mora biti dolg plačan takoj oziroma čim hitreje. V zapisniku je le zapisana izjava prokurista dolžnika. Dva meseca in pol po tem upnik ni prejel nobenega plačila, prvo delno plačilo je prejel šele po vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka, z obema plačiloma pa je davčni dolg še vedno le delno poplačan. Ob vložitvi predloga je davčni dolg znašal 253.770,26 EUR, najstarejši dolg pa je zapadel v plačilo 1.12.2009. 2.10.2014 je še vedno znašal 185.454,45 EUR, takrat najstarejši dolg pa je zapadel v plačilo 1.1.2010. V ugovoru je dolžnik navedel, da bo preostanek dolga plačal 15.12.2014, vendar dolga do 23.12.2014 ni plačal. Vse navedbe pritožb v zvezi z obstojem in zapadlostjo terjatev so nedovoljene, saj dolžnik v ugovoru ni ugovarjal procesni legitimaciji upnika, temveč le *insolventnosti*, zato tudi družbenik tega ne more uveljavljati v pritožbo (Cst 379/2013). Kljub sklenjenim pogodbam iz leta 2013 se dolg ni zmanjševal, plačila v obdobju od 1.1.2014 do 5.8.2014 so znašala le

1.406,19 EUR. Ni tudi jasno, kako lahko dolžnik posluje brez poslovnega računa v Republiki Sloveniji (nima ga od 9.6.2014), zaradi česar se upnik tudi ni mogel poplačati z izvršbo. Obstaja domneva iz 3. alineje 1. točke 2. odstavka 14. člena ZFPPIPP. Predvsem pa se sklicuje na neizpodbojno domnevo iz 2. točke 4. odstavka 14. člena ZFPPIPP. Najstarejši dolgovi iz posredovanih REK obrazcev so zapadli že 15.4.2010. Z nakazili z dne 12.9.2014 in 20.10.2014 dolžnik ni poravnal teh dolgov, temveč DDV, kar je razvidno iz sklica. Dolg iz tega naslova je še večji, saj od oktobra 2011 kljub pozivom sploh ni več oddajal REK obračunov. Glede odpovedi prejemkom iz delovnega razmerja pa je upnik še navedel, da so v izkazu poslovnega izida za leti 2012 in 2013 izkazani stroški za plače. Če v tem obdobju plač ne bi izplačeval, jih tudi ne bi smel prikazati kot strošek.

Pritožba ni utemeljena.

Pritožbi očitata sodišču prve stopnje, da je z zavrnitvijo dokaznih predlogov onemogočilo dolžniku dokazovanje trditve. Ta očitek ni utemeljen. Višje sodišče ugotavlja, da so bili v postopku pred sodiščem prve stopnje predlagani le listinski dokazi, ki pa jih je sodišče prve stopnje izvedlo. Zapis v izpodbijanem sklepu, da je sodišče prve stopnje izvedbo ostalih dokaznih predlogov zavrnilo, je tako napačen, vendar pa tak napačen zapis še ne predstavlja bistvene kršitve določb postopka.

Navedba, da se sodišče prve stopnje ni opredelilo do predloženih pogodb, je sicer pravilna. Vendar pa to ni vplivalo na pravilno odločitev. Gre namreč za pogodbi z dne 1.7.2013 in 1.10.2013, ki niti v času odločanja še nista pokazali dovolj pozitivnih učinkov na solventnost dolžnika. Ob tem je dolžnik glede teh pogodb navajal le višino njune realizacije, kar pa ni podatek, ki bi kakorkoli prispeval k dokazovanju solventnosti. Gre namreč le za celoten prihodek (ki niti ni z ničemer dokazan), ne upošteva pa, da bi bil za odločitev pomemben le podatek o dobičku iz teh poslov, torej le razlika med prihodki in stroški. Šele v pritožbi je prvič navedeno, kolikšen naj bi bil dobiček, to pa je prepozno, saj gre za nedovoljene pritožbene novote (1. odstavek 337. člena Zakona o pravnem postopku – ZPP, ki se uporablja na podlagi 1. odstavka 121. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju – ZFPPIPP). Višje sodišče pa zgolj pripominja, da tudi pritožbene navedbe o dobičku ne izkazujejo, da je dolžnik sposoben poravnati iz teh dobičkov v primernem času vsaj upnikovo terjatev v višini 110.454,45 EUR, ki jo priznava; za to mu ne bi zadostovalo niti eno leto, saj od tega dolga tečejo tudi obresti.

Dolžnik v ugovoru ni navedel, da naj bi bil dogovorjen odlog plačila davkov in prispevkov oziroma njihovo obročno plačilo. Na naroku je direktorica zgolj navedla, da naj bi bilo z davčno upravo dogovorjeno, da bo dolžnik ta dolg poravnal do konca leta, kar je upnik zanikal, dolžnik pa se v zvezi s tem ni skliceval na noben dokaz. Zato navedbe, da naj bi to izhajalo iz rubežnega in cenilnega zapisnika z dne 1.7.2014, predstavljajo nedovoljene pritožbene novote (1. odstavek 337. člena ZPP v zvezi s 1. odstavkom 121. člena ZFPPIPP), ki jih višje sodišče ne sme upoštevati. Sodišče prve stopnje tega zaradi pomanjkanja trditve oziroma predlaganih dokazov tako ali tako ni moglo upoštevati, zato je neutemeljen očitek o neupoštevanju dokazov. Pritožnikoma v vednost pa višje sodišče zgolj pripominja, da je v tem zapisniku izrecno navedeno, da dolžniku ni bil odobren odlog plačila ali obročno plačilo, kar nedvomno dokazuje neobstoj takega dogovora, pri tem pa dolžnik niti v treh mesecih po sestavi tega zapisnika ni v celoti poravnal dolga, temveč je bil prvi del (75.000,00 EUR) poravnal šele več kot dva meseca po sestavi zapisnika, drugi del (prav tako 75.000,00 EUR), ki tudi ni predstavljal celotnega poplačila, pa več kot tri mesece po tem, čeprav je davčni organ navedel, da mora biti dolg plačan najkasneje v treh mesecih (kar bi se tudi sicer lahko štelo le kot odločitev davčnega organa o odložitvi izvršbe za tri mesece). Prvi del je bil poravnat celo po vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka.

Upnik je že v odgovoru na ugovor navedel, da je dolžnik s plačilom z dne 12.9.2014 poravnal DDV, ne pa davke in prispevke od plač, tej navedbi pa dolžnik ni ugovarjal in nasprotnega dokaza tudi ni predložil. To upnikovo trditev je zato treba upoštevati kot resnično (2. odstavek 214. člena ZPP v zvezi s 1. odstavkom 121. člena ZFPPIPP), drugačne navedbe iz pritožb pa tega ne morejo spremeniti. Še več, dolžnik ni niti ugovarjal, da dolg naj ne bi obstajal v taki višini, kot jo zatrjuje upnik, navedel je le plačili, ki ju priznava tudi upnik. Zato s pritožbo ni več dovoljeno izpodbijati obstoja in višine dolga. Pri tem lahko družbenik dolžnika izpodbija le domnevo o *insolventnosti*, ne pa tudi obstoja upnikovega dolga (primerjaj 4. odstavek 234. člena ZFPPIPP, enako tudi sklep VSL Cst 379/2013).

Zato so vse navedbe pritožnikov – družbenikov v zvezi s obstojem upnikove terjatve nedovoljene. Če dolžnik temu ni ugovarjal, ko bi lahko, tudi družbenik tega ne more uveljavljati v pritožbi. Zato je treba upoštevati, da v tej fazi postopka ni sporno (ker to sploh ne sme biti izpostavljeno kot sporno), da je na dan 2.10.2014 obstajala upnikova terjatev do stečajnega dolžnika, kot je navedena v odgovoru na ugovor, ki se je kasneje le delno zmanjšala še zaradi enega delnega plačila. V okvir nedovoljenih pritožbenih navedb in nedovoljene predložitve novih dokazov sodi tudi trditev, da ne obstaja niti terjatev iz naslova neplačanih davkov in prispevkov za zaposlene za čas od oktobra 2011 dalje, saj naj bi se ji vsi zaposleni odpovedali. V postopku pred sodiščem prve stopnje je zgolj O. H. postavila trditev, da se je sama odpovedala plači in da bo to storil tudi njen sin (navedba je bila podana na naroku za začetek stečajnega postopka), iz k pritožbi priloženih izjav in overitev pa je razvidno, da so bile podane šele konec oktobra 2014, torej celo po izdaji izpodbijanega sklepa.

Upnik je tako (med drugim) uveljavljal, da na dan pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka niso bili plačani vsi davki in prispevki za zaposlene, in to tako za obdobje pred oktobrom 2011, ko je dolžnik še oddajal REK obrazce, kot tudi za kasnejše obdobje. S tem je uveljavljal neizpodbojno domnevo trajne nelikvidnosti iz 2. točke 4. odstavka 14. člena ZFPPIPP, da torej dolžnik za več kot dva meseca zamuja s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem, in takšno stanje traja na dan pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka.

V postopku pred sodiščem prve stopnje dolžnik ni uveljavljal in dokazoval, da naj bi te davke in prispevke plačal pravočasno oziroma da naj bi bili plačani vsaj na dan pred vložitvijo predloga. Tudi pritožnika navajata, da naj bi jih plačal šele z nakazilom v septembru 2014 (kar je sicer nedovoljena pritožbena novota, saj je upnik pred sodiščem prve stopnje izrecno navedel, da je bil septembra plačan DDV, ne pa davki in prispevki od plač, česar dolžnik ni zanikal in je zato to dejstvo šteti kot resnično (primerjaj 2. odstavek 214. člena ZPP v zvezi s 1. odstavkom 121. člena ZFPPIPP). Domneva po 4. odstavku 14. člena ZFPPIPP je neizpodbojna, kar zakon izrecno določa ("velja in nasproten dokaz ni dovoljen"). Neizpodbojne domneve pa družbenik v pritožbi in tudi dolžnik v ugovornem postopku sploh ne more izpodbiti, razen če bi dokazal, da je dolžnik za vse delavce izplačal vse pripadajoče davke in prispevke najkasneje na dan pred vložitvijo upnikovega predloga za začetek stečajnega postopka, česar pa ni storil.

Za obstoj *insolventnosti* zadostuje že zgolj izkaz trajnejše nelikvidnosti (1. odstavek 14. člena ZFPPIPP), čeprav bi morda obstajala dolgoročna plačilna sposobnost. Trajnejša nelikvidnost je izkazana, pritožnika pa nista uspela niti izkazati, kaj šele dokazati, da stečajni dolžnik ni insolventen. Odločitev sodišča prve stopnje je tako pravilna, zato je višje sodišče ob ugotovitvi, da sodišče prve stopnje tudi ni naredilo nobene kršitve, na katere višje sodišče pazi po uradni dolžnosti (350. člen ZPP v zvezi s 366. členom ZPP, oba pa v zvezi s 1. odstavkom 121. člena ZFPPIPP), neutemeljeno pritožbo zavrnilo in izpodbijani sklep potrdilo (128. člen ZFPPIPP). Pri tem je višje sodišče odgovorilo le na pritožbene navedbe, ki so odločilnega pomena (1. odstavek 360. člena ZPP v zvezi s 1. odstavkom 121. člena ZFPPIPP).

Datum zadnje spremembe: 22.04.2015